

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ ПРАВО

Викладач: кандидат юридичних наук, доцент Сидоров Ярослав Олексійович

Кафедра: адміністративного та господарського права, V корпус, ауд. 110

E-mail: yaroslavznu@gmail.com

Телефон: (061) 228-76-18

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:		Право					
		Перший (бакалаврський)					
Статус дисципліни:		Обов'язкова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2020-21	Рік навчання	4	Тижні	12
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624				
Консультації: особисті – вівторок, четвер, з 11:00 до 13:00, V корпус, ауд. 110; дистанційні – CISCO Webex, за попередньою домовленістю							
Запис на консультації: https://moodle.znu.edu.ua/mod/forum/view.php?id=3286							

ОПИС КУРСУ

Розбудова економіки України на ринкових засадах та пов'язане з цим прийняття Господарського кодексу України передбачають зміну механізмів правового регулювання підприємницької діяльності – з'явилися нові організаційні форми підприємств та їх об'єднань, запроваджені інститути, притаманні ринковим формам господарювання (банкрутство, антимонопольне регулювання), все більшого розвитку, в т.ч. завдяки приватизаційним процесам, набуває обіг цінних паперів, а інтеграція України до світової економічної системи стимулює розвиток міжнародних господарських зв'язків й зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Зазначені позитивні процеси зумовлюють необхідність вивчення норм підприємницького права та підприємницького законодавства, а також основних концепцій та теорій, якими вони оперують.

Саме цим обумовлена доцільність вивчення теоретичного курсу, в якому повинен розглядатися механізм правового регулювання підприємницької діяльності суб'єктів різних форм власності, згідно з прийнятим Господарським кодексом України, законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України та іншими нормативно-правовими актами.

Систему зазначеного курсу складають питання визначення поняття, предмету та методів підприємницького права, його функцій та принципів; змісту, структури та особливостей підприємницького законодавства; правового положення суб'єктів підприємництва різних форм власності; правового регулювання відносин власності у сфері економіки; правового регулювання підприємницьких договірних відносин; а також відносин, пов'язаних з роздержавленням та приватизацією майна державних підприємств; припиненням діяльності суб'єктів підприємництва, в т.ч. у випадку застосування щодо них інституту банкрутства; правові засади обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції; державне регулювання кредитних та розрахункових відносин; правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності та норми, спрямовані на регламентацію господарсько-правової відповідальності у сфері господарювання.

Метою курсу «Підприємницьке право» є сприяння у засвоєнні студентами концептуальних засад правового регулювання підприємницьких відносин, змісту та сутності основних правових інститутів підприємницького права, правового положення суб'єктів підприємництва та основних напрямів державної політики у сфері підприємництва. Курс «Підприємницьке право» має на меті

також формування у студентів знань та навичок щодо правильного розуміння і тлумачення змісту господарсько-правових нормативних актів, вмінь, необхідних для застосування їх у практичній діяльності, сприяння розвитку творчого правового мислення студентів.

Завданням курсу є надання студентам необхідних теоретичних знань з дисципліни «Підприємницьке право», опрацювання у них навичок щодо правильного застосування та використання у практичній діяльності набутих теоретичних знань, ознайомлення студентів із провідним зарубіжним досвідом та перспективним законодавством у сфері регулювання підприємницьких відносин.

Аналіз змісту спеціальних нормативно-правових актів щодо особливостей організації та здійснення підприємницької діяльності сприятиме розвитку інтелектуальної самостійності здобувачів, набуття навичок *soft skills* та здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі правничих наук навичок ефективної усної й письмової комунікації. Сприятиме здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.

Здатність аналізувати, контекстуалізувати та інтерпретувати правові доктрини та нормативно-правові джерела інформації.

Рольові ігри-симуляції на базі існуючої судової та бізнесової практики сприятимуть розвитку адаптивності та емоційного інтелекту слухачів.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції здобувачів.

Здатність формулювати та обґрунтовувати висновки, пропозиції та рекомендації правового дослідження, генерувати прогностичні ідеї розвитку юридичної науки.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу здобувач зможє:

- збирати, аналізувати, систематизувати спеціальне законодавство щодо організації та здійснення підприємницької діяльності, виявляти прогалини, суперечності та інші його недоліки, формулювати власні пропозиції, спрямовані на їх подолання;
- здійснювати нормопроектну діяльність та користуватися юридичною технікою розробки проєктів нормативно-правових актів;
- кваліфіковано відображати результати наукових правових досліджень у наукових публікаціях;
- здійснювати компаративний аналіз зарубіжного досвіду (в т.ч. країн ЄС) нормотворення та правозастосування у вирішенні теоретичних та практичних проблем правової науки.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

- робота в малих групах над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;

- *аналіз помилок, колізій, казусів, діагностика ситуацій (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;*
- *дискусія із запрошенням фахівців (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;*
- *коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;*
- *публічний виступ (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;*
- *проблемно-пошукова (тах 4 бали) – на кожному практичному занятті;*
- *аудіовізуальне навчання.*

Робота в малих групах покликана формувати навички командної співпраці, конструктивної взаємодії з колегами, адекватного сприйняття дій інших та власної поведінки. Завдання для груп можуть бути однаковими (наприкінці заняття учасники груп під керівництвом викладача порівнюють результати виконання завдання в різних групах, аналізують, оцінюють, визначають найкращий варіант), а можуть бути вибірковими (кожна група обирає завдання за своїми інтересами). У межах групи розподіляються ролі: ведучого (фасилітатора), секретаря, хронометриста (слідкує за часом, визначеним для роботи) та ін.

Пізніше ролі змінюють. Наприклад, одна група має встановити обставини, що пом'якшують вину, а друга—обставини, що її обтяжують.

Аналіз конкретних ситуацій, їх обговорення, ознайомлення з різними підходами до вирішення проблеми, пошук необхідної інформації, — усе ці види робіт допомагають сформувати важливі для здобувачів-правників практичні вміння й навички: комплексного підходу до аналізу й оцінки фактів, логічного та причинно-наслідкового стилю мислення, правильного прийняття рішення.

Мета будь-якої ділової гри полягає у створенні ситуації, максимально наближеної до реальної, в якій здобувач-правник повинен виконати необхідні професійні дії, правильно застосувати набуті знання, виявити навички роботи з клієнтами, колегами, а також вміння працювати з нормативними документами. Сценарій гри готує, як правило, сам викладач, але за певних умов може розроблятися здобувачем або кількома здобувачами (наприклад, це може бути спеціальний проєкт). Основні компоненти підготовки і проведення гри: створення фабули (конкретна життєва або наближена до такої ситуація); опрацювання фабули; робота з нормативними документами; розподіл ролей; складання документів, наприклад позовної або іншої заяви; збір матеріалів судової справи; перевірка виконання законів; дії учасників гри; аналіз та підведення підсумків. Щодо можливих ролей у ділових іграх, то перелік її учасників визначається залежно від її характеру, змісту і призначення. Здобувачі-правники можуть виконувати ролі не лише учасників судового засідання, але й державних службовців, керівників різного рівня, депутатів, експертів, працівників правоохоронних органів та ін. Гра посилює мотивацію здобувачів до навчання, оскільки дозволяє наочно побачити або відчувати прогалини у знаннях (своїх та інших дійових осіб). Бажано призначати спеціальних аналітиків-експертів, які спостерігають за перебігом гри та надають їй всебічну оцінку.

Проблемне (проблемно-пошукове) завдання передбачає проблемний виклад матеріалу, проблемні евристичні діалоги, вправи проблемно-пошукового характеру, створення певної проблемної ситуації, організації колективного пошуку оптимального варіанта розв'язання проблеми, наприклад шляхом обговорення, «ініціативних» дій учасників тощо. На відміну від традиційних методів, що здебільшого зорієнтовані на репродукцію та закріплення знань, ці методики вимагають від здобувачів не простого відтворення інформації, а творчості, оскільки містять у своїх умовах елемент незнаного, невідомого.

Письмова контрольна робота (тах 8 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань (тах 4 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного (вирішення завдання).

Моделювання. Це універсальний метод дослідження будь-яких об'єктів та явищ на їхніх аналогах (моделях) з метою вивчення їхніх характеристик, прогнозування дій і наслідків, пошуку

оптимального варіанта тощо. За допомогою певної абстрактної або матеріальної моделі, наочної або вербальної можна не лише відтворити певні властивості предмета або явища, а й детально розглянути його компоненти, загальну структуру, систему внутрішніх і зовнішніх зв'язків, функціональні параметри. У процесі викладання моделі доцільно унаочнити за допомогою різних засобів (схем, графіків, малюнків, графічних та віртуальних зображень, наприклад за допомогою комп'ютерної графіки, мультиплікації, мультимедійної апаратури тощо). Ідеальні моделі та образи можуть також вербалізуватись за допомогою мовних конструкцій, переважно образних, метафоричних. На практичних заняттях метод моделювання може бути застосований щодо конкретної правової ситуації, можливої поведінки, пошуку причинно-наслідкових зв'язків у слідчій або іншій діяльності, виявлення схем правомірної або неправомірної поведінки, особистості правопорушника, прогнозування наслідків.

Аудіовізуальне навчання реалізується у формі аудіовізуальних курсів, електронних підручників, комп'ютерних тестових завдань, тренінгів і практичних посібників для індивідуального та дистанційного навчання, відеозапису різних форм навчання з метою аналізу та обговорення дії учасників навчального процесу. Широке впровадження технічних засобів навчання у професійну підготовку правників, використання можливостей Інтернет, робота з електронними законодавчими базами, застосування теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі підсилює пізнавальну активність здобувачів, дозволяє досягти максимальної економії часу для засвоєння навчального матеріалу в значних обсягах..

Додаткові види роботи:

Індивідуальне завдання у вигляді презентації у POWER BI або реферату (тах 4 бали) виконується за бажанням здобувача. Темати презентацій та рефератів на вибір здобувача зазначені у планах практичних завдань у розділі «Індивідуальне завдання». Гранична кількість індивідуальних завдань – не більше 1 реферату та 1 презентації за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.

Перелік реферованих джерел оформлюється за зразком:

https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/245395/mod_resource/content/1/prikladi_oformlen_literatur.pdf

діалог Сократа (Сократів діалог);

«дерево рішень»;

ділова (рольова) гра (здобувачі перебувають у ролі законодавця, експерта, юрисконсульта, нотаріуса, клієнта, судді, прокурора, адвоката, слідчого);

«займи позицію»;

майстер-класи;

навчальний «полігон»;

тренінги індивідуальні та групові (як окремих, так і комплексних навичок).

Розробка проєктів реалізує диференційований, індивідуально-творчий та активно-дієвий підходи у навчанні. Проєкт може мати дослідницький, пошуковий, творчий (креативний), прогностичний, аналітичний та ігровий характер. Оскільки проєкт планується та реалізується здобувачем самостійно або групою здобувачів, він забезпечує сприятливі умови для активізації їхньої відповідальності, формування партнерських стосунків між виконавцями проєкту та викладачем. Прикладом проєктного завдання може стати моніторинг, аналітичний огляд, здійснення правової або судової експертизи, випуск збірника документів, підготовка рольової гри, організація дискусії, судових дебатів та їх відеозапис тощо.

Завдання творчого характеру. Прикладом творчих завдань слугує підготовка висновків і пропозицій до законопроєкту; участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів; підготовка аналітичних матеріалів, порівняльних таблиць, аналітичних оглядів тощо для публікації у фахових виданнях та ін.

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на заліку (max 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (max 10 балів) й практичного (max 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624>

Захист групового творчого проєкту або індивідуального дослідницького завдання (max 20 балів) здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт.

Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ). Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624>

Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624>

Груповий творчий проєкт варто обрати тим, хто володіє навичками візуалізації інформації, розкадрування стратегічного наративу, вміє працювати з графічними та відеоредакторами і бажає розвинути навички проєктного мислення, інтермедіального аналізу та командної роботи. Формат проєкту: презентація, міні-фільм тривалістю до 15 хвилин.

Кількість учасників у групі: 3-5 осіб.

Для запису на груповий творчий проєкт слід впродовж перших двох тижнів семестру подати заявку із зазначенням обраного завдання, прізвищ та функцій виконавців, контактних даних керівника проєкту за посиланням:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1624>

Компетентності та програмні результати навчання

За підсумками вивчення курсу «Підприємницьке право» у студента юридичного факультету спеціальності 081 Право повинно бути сформовано відповідний набір компетентностей

Інтегральна компетентність	Загальні компетентності	Спеціальні компетентності	Програмні результати
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.	РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин, у досудовому врегулюванні господарських спорів.
	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.	РН2. Здійснювати аналіз господарсько-правових процесів і явищ, розуміти проблемні аспекти їх реалізації і демонструвати власне бачення шляхів їх розв'язання.

	<i>ЗК5. Здатність спілкуватись іноземною мовою.</i>	<i>СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.</i>	<i>РН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої правової проблеми.</i>
	<i>ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</i>	<i>СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</i>	<i>РН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.</i>
	<i>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</i>	<i>СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</i>	
	<i>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</i>	<i>СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</i>	
	<i>ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього</i>	<i>СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу</i>	

	<i>середовища</i>	<i>документів, розуміння їх правового характеру і значення.</i>	
			<i>РН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</i>
			<i>РН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.</i>
			<i>РН11. Володіти базовими навичками риторики.</i>
			<i>РН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.</i>
			<i>РН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</i>
			<i>РН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</i>
			<i>РН22. Готувати проекти необхідних актів застосування</i>

			<i>права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</i>
			<i>PH23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</i>

Зміст дисципліни

<i>Години</i>	<i>Тема (короткий зміст)</i>	<i>Форма заняття /Формат</i>	<i>Матеріали, завдання</i>
2	<i>Тема 1. Основні засади підприємницької діяльності</i>	<i>Лекція / F2F</i>	<i>презентація</i>
2	<i>Тема 1. Основні засади підприємницької діяльності: - Поняття та види господарської діяльності. - Кваліфікаційні ознаки підприємницької діяльності: загальна характеристика. - Питання відмежування господарської комерційної діяльності від господарської некомерційної діяльності; від господарчого забезпечення. - Поняття та види підприємницьких відносин - Поняття підприємницького права. - Поняття та система підприємницького законодавства</i>	<i>Практичне заняття/ F2F</i>	<i>Кейси, питання, тести</i>
2	<i>Тема 2. Основи державного регулювання підприємницької діяльності</i>	<i>Лекція / F2F</i>	<i>презентація</i>
2	<i>Тема 2. Основи державного регулювання підприємницької діяльності - Роль держави в регулюванні підприємницької діяльності та в організації і забезпеченні функціонування державного сектору економіки. - Державна регуляторна політика у сфері підприємницької діяльності.</i>	<i>Практичне заняття/ F2F</i>	<i>Кейси, питання, тести</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. - Засоби державного регулювання підприємницької діяльності. Державна підтримка суб'єктів підприємницької діяльності. 		
2	Тема 3. Суб'єкти підприємництва	Лекція / F2F	презентація
2	<p>Тема 3. Суб'єкти підприємництва</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття та види суб'єктів підприємництва. - Поняття та види підприємств. <p>Організаційно-правові форми об'єднань підприємств.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття та види господарських товариств. - Особливості правового статусу інших суб'єктів господарювання: виробничий кооператив, споживче товариство, кредитна спілка, благодійна організація, підприємство об'єднання громадян та релігійної організації та ін.. 	Практичне заняття/ F2F	Кейси, питання, тести
2	<p>Тема 4. Майнова основа підприємництва</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підстави виникнення майнових прав та обов'язків у сфері підприємництва. Цінні папери у підприємницькій діяльності. Корпоративні права учасників суб'єктів підприємництва. - Правові режими майна суб'єктів підприємництва. - Особливості правового режиму державного та комунального майна. Правовий статус Фонду державного майна. Приватизація як особливий вид набуття права власності. - Правовий режим використання природних ресурсів у сфері підприємництва - Правове регулювання відносин, пов'язаних з правом інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. 	Практичне заняття/ F2F	Кейси, питання, тести
2	<p>Тема 5. Підприємницькі зобов'язання. Господарський договір.</p>	Практичне заняття/ F2F	Кейси, питання, тести

	<ul style="list-style-type: none"> - Загальні положення про господарські зобов'язання. - Забезпечення виконання господарських зобов'язань. - Поняття та особливості господарського договору, його правова природа. Класифікація господарських договорів. - Стадії укладання господарського договору. Порядок виконання господарського договору. Порядок зміни та розірвання господарського договору. - Визнання господарського договору недійсним. 		
2	Тема 6. Процедури банкрутства	Лекція / F2F	презентація
2	<p>Тема 6. Процедури банкрутства</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підстава порушення справи про банкрутство. Проведення у справі про банкрутство. - Заходи щодо запобігання банкрутству боржника. Досудові процедури. Санація. Мирова угода. - Розпорядження майном боржника. - Процедура ліквідації. Наслідки визнання боржника банкрутом. Черговість задоволення вимог кредиторів. 	Практичне заняття/ F2F	<p>Кейси, питання, тести, ділова гра «Комерційний банк – банкрут.</p> <p>Гарантування вкладів фізичних осіб та задоволення вимог кредиторів»</p>
2	<p>Тема 7. Господарсько-правова відповідальність.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття та характеристика господарсько-правової відповідальності. - Підстави господарсько-правової відповідальності. - Функції господарсько-правової відповідальності. - Поняття господарського правопорушення. Основні види господарських правопорушень. - Характеристика видів господарсько-правових санкцій. 	Практичне заняття / F2F	Кейси, питання, тести
2	<p>Тема 8. Правове забезпечення обмеження монополізму та захисту економічної конкуренції.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття економічної конкуренції. - Монопольне становище на ринку та зловживання ним. 	Практичне заняття/ F2F	Кейси, питання, тести

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Порушення законодавства про захист економічної конкуренції.</i> - <i>Недобросовісна конкуренція.</i> - <i>Відповідальність за порушення законодавства про конкуренцію.</i> - <i>Правовий статус Антимонопольного комітету України.</i> 		
2	<p><i>Тема 9. Інвестування (фінансування) підприємницької діяльності.</i></p>	<i>Лекція / F2F</i>	<i>презентація</i>
2	<p><i>Тема 9. Інвестування (фінансування) підприємницької діяльності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Інвестиційна діяльність: поняття, предмет і метод правового регулювання. Управління в сфері інвестиційної діяльності.</i> - <i>Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності. Поняття і види інвестиційного договору.</i> - <i>Інвестиційні правовідносини.</i> - <i>Види інвестицій.</i> - <i>Забезпечення інвестицій. Гарантії інвестиційної діяльності.</i> - <i>Правовий захист інвестицій. Інвестиційні спори: поняття і види. Особливості розгляду позовів інвесторів до держави за законодавством України.</i> 	<i>Практичне заняття/ F2F</i>	<i>Кейси, питання, тести, ділова гра «Підприємство з іноземними інвестиціями. Investment nanny»</i>
2	<p><i>Тема 10. Кредитування і розрахунки у сфері підприємництва.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття та ознаки кредиту.</i> - <i>Види кредиту. Форми кредиту.</i> - <i>Характеристика банківського кредиту. Характеристика лізингового кредиту. Характеристика іпотечного кредиту.</i> - <i>Правова природа кредитного договору.</i> - <i>Види рахунків.</i> - <i>Порядок відкриття рахунків в установах банків суб'єктами підприємницької діяльності.</i> - <i>Порядок здійснення розрахунків у господарському обороті.</i> 	<i>Практичне заняття/ F2F</i>	<i>Кейси, питання, тести</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Характеристика платіжних інструментів: акредитиву, інкасо, платіжного доручення тощо.</i> 		
2	<p><i>Тема 11. Правове регулювання господарсько-торгівельної діяльності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття торгівлі та її види.</i> - <i>Порядок провадження торговельної діяльності, правила торговельного обслуговування населення.</i> - <i>Законодавство України про захист прав споживачів.</i> - <i>Правила торгівлі на ринках.</i> - <i>Правове регулювання ярмаркової торгівлі.</i> 	<p><i>Практичне заняття/ F2F</i></p>	<p><i>Кейси, питання, тести, ділова гра «Мій власний заклад громадського харчування»</i></p>
2	<p><i>Тема 12. Правове регулювання ціноутворення у сфері підприємництва.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття та характеристика ціни (тарифу).</i> - <i>Класифікація цін (тарифів).</i> - <i>Характеристика вільних цін. Порядок встановлення вільних цін.</i> - <i>Характеристика фіксованих і регульованих цін та порядок їх встановлення.</i> - <i>Контроль за додержанням державної дисципліни цін.</i> 	<p><i>Практичне заняття/ F2F</i></p>	<p><i>Кейси, питання, тести</i></p>
2	<p><i>Тема 14. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Поняття, суб'єкти та принципи зовнішньоекономічної діяльності.</i> - <i>Зовнішньоекономічний договір (контракт).</i> - <i>Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</i> - <i>Ліцензування зовнішньоекономічної діяльності.</i> - <i>Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</i> 	<p><i>Лекція / F2F</i></p>	<p><i>презентація</i></p>

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ДЖЕРЕЛА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141; 2005. – № 2. – Ст. 44.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
3. Про міжнародні договори: Закон України від 22 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 45.
4. Про засади національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16. – Ст. 112.
6. Про Державну програму економічного і соціального розвитку України на 2010 рік: Закон України від 20.05.2010 р. № 2278-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010 – № 33, ст.470.
7. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004, № 9, ст. 79.
8. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 25. – Ст. 195.
9. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40. – Ст. 524.
10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30. – Ст. 238.
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
12. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – Ст. 1457.
13. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
14. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
15. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.
16. Про кооперацію: Закон України від 10 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.

17. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 13. – Ст. 857.
18. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 № 3528-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 34. – Ст. 291.
19. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5-6. – Ст. 30.
20. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди): Закон України від 15 березня 2001 р. № 2299-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.
21. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18 – Ст. 78.
22. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.
23. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст.32.
24. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.
25. Про електроенергетику: Закон України від 16 жовтня 1997 р. № 575/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 1. – Ст. 1.
26. Про теплостачання: Закон України від 2 червня 2005 р. № 2633-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 28. – Ст. 373.
27. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68.
28. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: Постанова Національного банку України від 12.11.2003 № 492

Основні

1. Бобкова А. Г. О некоторых результатах принятия и применения Хозяйственного кодекса Украины / А. Г. Бобкова, М. М. Дутов. – Донецк: Юго-Восток, Лтд, 2005. – 22 с.
2. Вінник О.М. Господарське право: Навчальний посібник. - 2-ге вид., змін. та доп. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2009. - 766 с.
3. Господарське право України: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В.М. Гайворонський, В.П. Жушман, Н.В. Погорецька та ін.; За ред. В.М. Гайворонського та В.П. Жушмана. - Х.: Право, 2005 - 384 с.
4. Господарське право: підручник / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін. / За заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Паškова. Харків: Право, 2012. 696 с.
5. Господарське право: Навч. посібник у схемах і таблицях / За ред. Шелухіна М.Л. - К.: Центр навчальної літератури, 2006 - 616 с.
6. Жук Л.А. Господарське право України: підруч./ Л.А.Жук, І.Л.Жук, О.М.Неживець.- К.: Кондор, 2011. - 434 с.
7. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України : навчальний посібник / Ю. В. Журик. - К. : Центр учбової літератури, 2011. – 269 с.
8. Господарське право України: навч. посіб.: у 2-х ч. Ч. 1. / За заг. ред.: О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло. Київ.: Хай-Тек Прес, 2013. 386 с.
9. Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. / За ред.: О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. Ч. 2. 400 с.
10. Господарське право України: підручник: у 2-х ч. Ч. 2. / О. Б. Андрєєва, О. П. Гетьманець, І. І. Гришина. Харків: ХНУВС, 2014. 368 с.

11. *Господарське право України: підручник: у 2-х ч. Ч. 1.* / О. Б. Андрєєва, О. П. Гетьманець, І. І. Гришина. Харків : ХНУВС, 2014. 340 с.
12. Мілаш В. С. *Господарське право: навч. посіб. для підготовки до іспитів. 5-е вид., змін.* Харків: Право, 2018. 338 с.
13. Сидоров Я.О. *Господарське право: Навчально-методичний посібник для студентів юридичного факультету.* – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. – 123 с.
14. *Хозяйственный кодекс Украины: Научно-практический комментарий / Под общ. ред. А.Г. Бобковой.* – Харьков: Издатель ФЛ-П Вапнярчук Н.Н., 2008. – 1296 с.
15. Щербина В. С. *Господарське право: підручник / В. С. Щербина. 5-те вид., перероб. та доп.* Київ: Юрінком Інтер, 2012. 600 с.

Додаткові

1. Бобкова А. Г. *До питання стабільності в правовому регулюванні відносин в сфері економіки* / А. Г. Бобкова // *Реалізація чинних Цивільного та Господарського кодексів України: проблеми та перспективи: збірник наукових праць (за матеріалами науково-практичної конференції, м. Київ, 24 листопада 2005 р.)* / [ред. О. Д. Крупчан]. – К.: НДІ приватного права і підприємництва АПРН України, 2006. – С. 16-18.
2. *Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти т. Т. 15: Господарське право / редкол.: В. А. Устименко та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого.* Харків: Право, 2019. 784 с.
3. Віхров О. П. *Організаційно-господарські правовідносини: монографія.* Київ: Видавничий дім «Слово», 2008. 512 с.
4. *Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колективна монографія / за наук. ред. Д. В. Задихайла.* Харків: Юрайт, 2013. 520 с.
5. *Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія.* Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
6. *Знаменский Г. Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов.* Київ: Юрінком Інтер, 2012. 488 с.
7. *Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: колективна монографія / за наук. ред. Д. В. Задихайла.* Харків: Юрайт, 2013. 416 с.
8. *Погрібний Д. І. Корпоративні права держави: поняття, підстави виникнення, механізм реалізації.* Харків, 2009. 168 с.
9. *Право комунальної власності: сучасний погляд та перспективи розвитку: Монографія / За заг. ред. В. А. Устименка; НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. Донецьк: ІЕП НАН України, 2013. 524 с.*

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://minfin.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України
5. www.nbu.gov.ua-Офіційний сайт Національного банку України
6. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби статистики України.
7. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
8. <http://www.library.ukma.kiev.ua/amer> – Американська бібліотека НаУКМА
9. <http://www.loc.gov> – бібліотека Конгресу США

10. <http://www.rsl.ru> – Російська державна бібліотека
11. <http://www.bl.uk> – Британська бібліотека
12. <http://www.d-nd.de> – Німецька національна бібліотека
13. <http://www.bnf.fr> – Національна бібліотека Франції
14. <http://dev.europeana.eu> – Європейська цифрова бібліотека (Europeana)

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття.

В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перекладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу yaroslavznu@gmail.com.

У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на відповідну вебсторінку)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих здобувачами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методіку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання здобувачу права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування здобувачів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для слухачів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для слухачів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.